

Gudstjeneste i Skævinge & Lille Lyngby Kirke

den 8. februar 2015

Kirkedag: Seksagesima søndag/A

Tekst: Mk 4,1-20

Salmer:

SK: 319 * 391 * 153 * 154 * 400,2 * 152,3-4

LL: 319 * 153 * 154 * 400,2 * 152,3-4

”For som regnen og sneen falder fra himlen og ikke vender tilbage dertil, men væder jorden, befrugter den og får den til at spire og giver udsæd til den, der vil så, og brød til den, der vil spise, sådan er mit ord, som udgår af min mund; det vender ikke virkningsløst tilbage til mig, men det gør min vilje og udfører mit ærinde” Således læste vi i GT-læsningen tidligere i gudstjenesten.

Hvis vi tænker helt tilbage til Bibelens første blade med Skabelsesberetningen, så kan vi måske huske, hvordan det dér fortælles, at Guds ord skaber, hvad det nævner. Gud skaber ved at tale. Det sagte bliver til.

() Kun ikke mennesket skabes på denne måde. Det fortælles, at Gud former mennesket og blæser sin livsånde i det. Men Gud skaber også mennesket i sit billede (altså i skabelsesbilledet), men også som en slags spejlbillede af Gud, idet Gud siger om mennesket, ”så det ligner os” (det er den treenige Gud, der her taler). Og et af de punkter, hvor vi ligner Gud er, at det talte skaber. Ordet skaber, hvad det nævner. Da vi kun *ligner* Gud, gælder det ikke i sin fuldeste konsekvens, der vokser jo ikke et træ op, blot fordi jeg siger det, og da vi også lever udenfor Paradisets syndfri have, kan vi også tale løgnens ord; men vi kan også tale *dém* med skabelsens kraft. Vore ord har stor virkning på hinanden og på hinandens oplevelse af hinanden.

Vore ord har betydning for hinandens ve og vel, og derved er de måske endda mægtigere, end om de kan få træer til at gro frem. Vi kan med vore ord gøre livet til et helvede for hinanden eller skabe et billede af paradisisk skønhed for hinanden. Vores tiltrækning og frastødelse af hinanden hænger i høj grad sammen med vore ord. Derfor skal vi også passe på, hvordan vi bruger dem. Vi skal bruge dem med guddommelig visdom, udsprunget af det Guds-billede, vi er skabt i. ()

Tilbage til Guds skabende ord. Tråden fra Skabelsesberetningen tager Johannes op i begyndelsen af sit evangelium, hvor han klart og tydeligt viser os, at Guds Ord er Jesus Kristus.

Når vi holder disse ting sammen, og igen hører Esajas' ord fra GT-læsningen, giver det et yderligere perspektiv, som måske/måske ikke ligger i teksten. Jesus er Guds ord. Og om sit ord, siger Gud: det vender ikke virkningsløst tilbage til mig, men det gør min vilje og udfører mit ærinde. Jesus vender ikke virkningsløs tilbage til Gud, men han gør Guds vilje og udfører Hans ærinde. Dét er for så vidt overskriften over hele Jesu gerning på jord, at gøre Guds vilje.

Jeg sagde, at dette perspektiv med Jesus som Guds ord, måske ikke lå i teksten fra Esajas. Og dog, så er hele Esajasteksten er en tekst om Guds troskab mod den pagt, Han har indgået sit folk. Guds pagt med mennesker er at åbne Gudsriget for os, kalde os ind i det, og bevare os i frelsens herlighed og nåde. Den pagt er Jesus en uløselig del af. Den pagt kan ikke tænkes uden Jesus. Den pagt er vi sat ind i i den hellige dåb, og den pagts fuldbyrdelse gøres gældende for os i troen på Guds ord (Jesus), og i det håb, Guds ord skaber, og med den kraft det elsker i en uendelig kærlighed. Alt det, der også gøres gældende for os i nadveren, hvor Jesus (Guds ord) med sit ord

og legeme og blod vedstår sin pagt med os ved ordet om korset og den tomme grav, opstandelsen.

Det er netop troen på Guds ord, og Guds ords virkning, der er emnet i dagens lignelse af Jesus, lignelsen om sædemanden. En lignelse, vi skal passe lidt på med at blive lidt for hurtigt færdige med.

Det er for mange mennesker så nærliggende, når vi hører denne lignelse, at analysere og tænke sig frem til, hvilken jordbundstype, man så selv hører til. Enhver må jo kende sig selv godt nok til at vide, om man overhovedet gider at høre på Guds ord eller om man tager det til sig og lagrer det i dybet, så det får betydning for ens egne ord om Gud. Derefter kan man jo så kategorisere sig selv og tænke over, hvilke konsekvenser, det så har, hvilken betydning det har, og om jeg behøver eller vil gøre noget ved det. Og sidder der en eller anden og tænker, ja, jeg er i hvert tilfælde den gode jord, og Guds ord bære store frugter i mit liv, ja, så skal man glæde sig derover i sit stille sind og lade andre få glæde af ordets frugter, og ikke hovere på værste farisæiske vis.

Men jeg er nu ikke så sikker på, at det er så nemt. Jeg er ikke sikker på, at vi kun kan bruge denne lignelse til at graduere hinandens tro og kristne engagement. Jeg er ikke engang sikker på, at vi kun kan bruge lignelsen til at bedømme os selv og putte os i en af fire kasser. I hvert tilfælde må jeg personligt læse denne lignelse som en beskrivelse af mig selv og *forskellige* måder at reagere over for Guds ord på.

Der er ord om Gud, jeg lapper i mig som killingen lapper mælk i sig. Ord, som får lov at få stor betydning, eller som det hedder i lignelsen, bærer stor frugt, overordentlig stor frugt. Men der er også ord, der ikke rigtig bider sig på. De ligger der bare, og der

skal ikke så meget til at fjerne dem igen - for nu igen at bruge lignelsen, så blot et par småspurve til at tage frøene. De fænger ikke rigtig. Jeg tager dem ikke til mig. Nogle gange tænker jeg: de handler om nogle andre. Andre gange tænker jeg: Dem havde en anden bedre af at høre. Atter andre gange, så forsvinder de bare i alt muligt andet, som fylder hverdag og sind. Min intention var egentlig god nok, men det blev bare med det. Og det er som med Guds ord i vore liv som med frøene, vi sår i bedet/spreder på marken. Det er ikke nok at have intentionen om at så, frøene skal også sås. Og frøene skal have ordentlige vækstbetingelser. Og nogle gange bliver det så som så med det.

Lignelsen om bondemanden, som Johannes Johansen kalder ham, kan altså også bruges til at beskrive mine forskellige måder at forholde mig til Guds ord på. Og det er både bondens og min erfaring, at kun de ord, der får lov at slå rod, bærer frugt, og bliver mig til glæde og velsignelse og Gud til ære. Derfor er der absolut grund til at arbejde på at være god jord. Det er nok den eneste sammenhæng, hvor jeg kan se noget positivt i at have jord i hovedet. Jord, som grobund for Guds ord.

Så lignelsen handler måske ikke som meget om de vantrø overfor de fromme, som det handler om min tro og vantrø, min tagen Guds ord til sig eller afvisning af det; om de faktorer, som for os alle kan være hindringer i at høre Guds ord.

Imellem selve lignelsen og udlægningen af den, siger Jesus nogle højst ejendommelige ord:

”Til Jer er Guds riges hemmelighed givet, men til dem udenfor kommer alt i lignelser, for at de skal se og se, men intet forstå,

de skal høre og høre, men intet fatte, for at de ikke skal vende om og få tilgivelse.”

Skulle Jesu lignelser ikke afsløre Guds rigets hemmeligheder i stedet for at tilsløre dem? Lignelsen om sædemanden er ikke en anskueliggørende fortælling. Det er en billedtale, en gåde. En billedtale, som skal afsløre noget, som er skjult – her: hos Gud. Det, der er mysteriet og hemmeligheden ved Guds rige, kommer på en sådan måde, at kun den, der får det vist og forklaret (åbenbaret) kan se og høre sandheden til tro deri. For andre vil det ikke være ord til tilsigelse, men til modsigelse.

Når Guds ord lyder, vil der altid, som også var tilfældet, da Jesus første gang talte og gjorde sine gerninger, så vil forargelsens og forhærdelsens mulighed altid være til stede. Som dengang, så også nu, at mennesker forhærder sig mod Guds ord. Lukker øjne, ører og hjerter, så det ikke når ind. Sådan skete det også på Jesu tid. Ikke alle, der hørte eller så, fik en åbenbaring af salige himmelske dimensioner. Altså helt, som vi lige sang det:

Den samme skæbne og Gud ord
har under alle himmel-egne. (153,6)

Jesu ord virker ikke med overbevisende magt eller tvingende logik. Nok ønsker Jesus, at alle, som han selv slutter sin lignelse, ”Den, der har ører at høre med, skal høre!”; men det er også hans erkendelse, at det vil ikke alle. Guds riges tilsynekomst i hans ringe og meget lidt guddomsagtige skikkelse og i sin grænseløse ødselhed og overdådighed, som jo netop præger bondemandens strøen om sig med sæden, er for mennesker en anstødssten. En forhærdelsens anstødssten. Det er en erfaring, også en fremtidig erfaring, Jesus her giver ord: Mennesker vil sige: jeg vil ikke høre, jeg vil ikke se, jeg vil

ikke røres af evangeliet, jeg vil ikke, at det slår rod i mit hjerte. Og en sådan forhærdelse kan blive så hård i et menneske eller et folk, at Gud selv forhærder, som det f.eks. kendes fra beretningen om Moses og Farao. Hvis ikke vi vil se, får vi heller ikke at se. Den af Gud forhærdede, kan også kun af Gud åbnes.

Lignelsens højdepunkt er dog, at trods mange menneskelige hindringer formår Gud at skabe høsten. Selv om Guds riges hemmelighed er tilsløret for de mange, og selv om budskabet om Jesus blev og bliver mødt med megen vantro, så skal Guds rige dog sejre i en overdådig høst.

Jesus vendte ikke virkningsløs tilbage, og

når han kommer i det blå,
...hvad troende i spejlet så
skal salige erkende (319,10)

Lovsyng den skaber, der blir ved
at så trods alle tegn i tiden
det ord, som selv véd tid og sted
og trodser al vor golde viden.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen